СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XI. — Олифантъ, Па. Четверъ 14-го Мая 1903. — Число 20.

Що чувати въ свѣтѣ.

Хто буде кандидатомъ на президента Сп. Державъ въ 1904 роцѣ? Отсе пытане не перестае займати горожанъ нашои републики, товчи ся по шпальтахъ часописей и родити безлѣчь здогадôвъ та коментарôвъ. Хто нимъ буде? И де далѣ, чимъ больше наближае ся часъ выборôвъ, тымъ частѣйше стрѣчаемо ся зъ симъ пытанемъ, тымъ бôльшій рухъ слѣдный въ политичныхъ кругахъ.

Середъ тои метушнѣ одна рѣчь впадае въ око, а именно се, що републиканьскій политикеры при каждой нагодѣ высувають кандидатуру свого проводыря, сенатора Марка Ганны, а демократы дуже слабко аґітують противъ того. Було бы се знакомъ, що обѣ капіталістичнй партіи подали собѣ руки або иншими словами: демократы не гадають шкодити републиканьской партіи въ выборѣ одного зъ найбôльшихъ крутѣѣвъ и ворогôвъ робôтничои справы. Зближае ихъ до себе страхъ передъ величезными орґанізаціями робôтниковъ и небувалый взрôстъ робôтничихъ голосовъ при послѣднихъ выборахъ. Сердеги гадають собѣ, що такій президентъ якъ хитрый и проворный Маркъ Ганна, вспѣе утвердити ихъ панованe и задержати поступъ робôтниковъ, але грубо помыляють ся! Російскій царь мае сто разовъ бôльше власти вôдъ президента Сп. Державъ, а мимо того не може нѣчого вдѣяти на тôмъ поли. Поступъ робôтниковъ належить до тыхъ струй, котрыхъ нѣяка сила въ свѣтѣ не здержить въ бѣгу.

Подорожь президента Рузвелта по заходныхъ стейтахъ Сп. Державъ цѣкава тымъ, що зъ нимъ и на передъ него ѣздить тьма-тьменна тайнои поліціи, котра арештуе кожду пôдозрѣлу особу, стрѣчену на дорозѣ. Доси арештовано вже до 50 особъ всупереч всѣмъ законамъ свобôднои републики, якй кажуть, що безъ судового наказу нѣкому не вольно увязнити горожанина Сп. Державъ. До особы президента нѣхто отже не смѣе приступити, подôбно якъ и до російского царя, бо въ противнôмъ случаю жде его Иванова хата . . . Чи не смѣшно? Наколи-бъ воскресли тй всѣ, що жили за часовъ Вашинґтона, Лин-

. . . печнѣйшихъ ватагъ филипиньскихъ ґрасантôвъ (ворохôбниковъ), котрою проводивъ меткій, енерґічный ґенералъ Міквель. Вôддѣлъ американьского вôйска окруживъ ґрасантôвъ недалеко мѣсточка Колюканъ и всѣхъ поубивавъ або заполонивъ. Проводиръ ватаги, ґен. Міквель, погибъ въ борбѣ.

Въ мѣсточку Такльоганъ, на островѣ Лейте, засуджено головного директора почтъ К. Д. Милна, на 7 лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ спроневѣрене значныхъ грошевыхъ сумъ зъ державныхъ фондôвъ. При тôй розправѣ вôдкрито также, що американьскй урядники безпощадно вызискують и обманюють тубыльцѣвъ. Чи-жъ супротивъ сего можна тамъ надѣяти ся на скоре подавлене ворохобнѣ? Мабуть нѣ.

Революція въ Гондурасъ скôнчила ся страшнымъ погромомъ правительства. Революційна партія поборола правительственну армію и цѣле правлѣне переняла въ свои руки. Въ послѣднôй битвѣ заполонено також старого президента републики, Сіеру, и поставлено его передъ военный судъ, котрый засудивъ нещасного на кару смерти черезъ розстрѣляне. Сими днями мали его розстрѣляти.

Подôбна доля стрѣнула также старе правительство републики Сенъ Домінґо, де такъ само якъ и въ Гондурасъ, взяла верхъ революційна партія. Рôжниця мѣжь ними лишь та, що ту не убивано старого президента, але выгнано зъ краю вразъ изъ міністрами и всѣма его поплечниками.

Обчисляють що въ обохъ тыхъ краяхъ упало жертвою революціи до 35 тысячь людей.

Кровавй выборы на жупанôвъ, якъ доносять телеґрафічною дорогою до американьскихъ дневниковъ, вôдбули ся минушвого тыжня на Угорщинѣ. Въ наслѣдокъ яркихъ надужить консервативнои партіи прійшло мѣсцями до грôзныхъ демонстрацій и розруховъ. Розумѣе ся, що въ такихъ случаяхъ вôйско и жандармерія робили порядокъ, ну, и звѣсно, не жалували куль и шабель та баґнетôвъ. Подъ правлѣнемъ Габзбурґôвъ мусить бути „австрійскій порядокъ“, хочь-бы тамъ кровь плила потоками . . . Такъ стало ся коло Араду, де вôйско и жандармы убили 4-охъ, [illegible] ранили около 60 [illegible]ронгôвъ Словомъ — [illegible]скій порядки.

[П]ротивъ-жидôвскй [заво]реня въ Росіи прибра[ли] [illegible] поважнй розмѣры. Ан[ти]семіцка партія, котру [illegible]ловно пôддержують по[ліція], [illegible], аґітуе всѣми силами, абы знищити сынôвъ Израиля. Передъ кôлькома днями розлѣплено плякаты въ Кіевѣ и по другихъ великихъ мѣстахъ зъ зазывомъ до християньского населеня, абы рѣзало и нищило жидôвъ. По тôй причинѣ богато жидôвъ утѣкае зъ Росіи, а правительство лише при помочи вôйска повздержуе розмахи анти-семітôвъ. Въ Кишеневѣ и Кіевѣ день и нôчь патролюе вôйско по улицяхъ.

Послѣдна змѣна конституціи въ Сербіи и сполученй зъ нею демонстраціи противъ короля, памятнй будуть тымъ, що бôльша половина армія симпатизувала тамъ зъ народомъ. Коли товпы народа демонстрували улицями Бѣлгорода и палили портреты короля та королевои, одержавъ бѣлгородскій полкъ пѣхоты ч. 6. приказъ до вымаршу зъ касарнѣ и розôгнаня демонстрантôвъ. Вояки сего полка не хотѣли одначе опустити касарнѣ. Що вчинили власти супротивъ такого нарушеня „суб'ординаціи“, не знати. Звѣсно лише, що командантъ полка, Стефанъ Иличь, и комендантъ першого баталіона, капітанъ Радайковичь, поставленй въ станъ военной диспозиціи. Тымъ часомъ команду 6 го полка передано въ иншй руки.

Наколи-бъ цѣла армія була подôбна до того полка, такъ безъ сумнѣву король Александеръ не мавъ-бы вôдваги змѣняти лѣпшу конституцію на гôршу.

Вôйна на Балканѣ розгорѣла ся на добре. Нема дня, абы не зведено меншои або бôльшои битвы. Македонцѣ борють ся хоробро, а хочь самй погибають тысячами, то и Туркамъ заприченяють безлѣчь втратъ. Такъ примѣромъ въ битвѣ, зведенôй минувшого тыжня пôдъ Лаґодашь, погибло 200 Турковъ, а коло Монастыра до 120, (въ тôмъ числѣ 17 офіцирôвъ).

Найбôльше шкоды понесли Турки въ мѣстѣ Сальоніцѣ, де ватага повстанцѣвъ высадила въ воздухъ отоманьскій банкъ и кôлька иншихъ будынкôвъ. Въ борбѣ, яка опôсля повстала на улицяхъ мѣста помѣжь вôйскомъ и повстанцями, погибло 400 особъ. Въ мѣстѣ и его охрестности заведено станъ облоги.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май		
14	Ч.	Єремія прор.
15	П.	† Бориса и Глѣба
16	С.	Теодозія печерск.
17	Н.	Б. О Самар. Пелагіи
18	П.	Ирины муч.
19	В.	Иова многострад.
20	С.	Явл. знам. ч. Хреста

— **Робота** въ McKeesport, Pa иде добре. Русиновъ Галицкихъ тутъ немного, за те повно Мадярôвъ, Словакôвъ и др. Русины тамошнй якъ се звычайно мѣжь Русинами дѣлять ся [illegible] много партій: етимольо[гі]чну и фонетичну, царску и цѣсарску, однй суть за бородою другй противъ, такъ само однй суть за Папою а другй нѣ. Шкода, що Русины вмѣсто разомъ братись до роботы тратять часъ на дурнй споры, та що вмѣсто скуплятися въ мѣсцевостяхъ де робота добре иде и платня добра, запихають ся по кутахъ де роблять за пôвдармо и свѣта божого не видять.

ш.

— **На** амер. военнôмъ корабли „Wabash“ що кружлявъ по Караибскôмъ морю, выбухнувъ оногды бунтъ воякôвъ. Бунтъ подавлено при помочи залоги военого парохода „Sonthery, а ворохобниковъ, въ числѣ 80. заковано въ кайданы и вôдставлено до вязницѣ въ Бостонъ, Мас.

— **Минувшои** Суботы и Недѣлѣ чогось волочивъ ся по Олифантѣ звѣстный А. Шлянта зъ Mayfield, Pa.

— **Огонь** выбухъ, въ Олифантѣ. Па, въ ночи коло 12 ои годины минувшои Недѣлѣ. На щасте вѣтру не було и сторожа пожарна наспѣла въ часъ, такъ, що втрата взглядно невелика. Єслибъ бувъ вѣтеръ, то дуже легко моглабъ була згорѣла руска школа, плебанія, церковь и много домôвъ заселеныхъ Русинами. Найбôльше шкоды понѣсъ п. Ю. Цѣцюра, бо около $300.00. Причина огню незвѣстна, дехто догадуе ся, що се бувъ пôдпалъ, певного однакъ нѣчого сказати не можна. Певнымъ е тôлько те, що хрунѣ зъ сего огню дуже тѣшать ся, а одна хрунѣвска жѣнка мала сказати такъ: „Були бысьмо ся загрѣли, та не дали намъ — загасили. И се люде, се христіяне, що чванять ся своею побожностію!

— **Олифантска** громада урядила минувшои Недѣлѣ вечерокъ въ користь своеи церкви. Кромѣ спѣвôвъ и декламацій вôйшли въ проґраму вечерка также продукціи одного Американця вентрилоквіста (що животомъ говорить), котрый своими анекдотами, наслѣдованемъ рôжныхъ голосôвъ и т. п. дуже причинявъ ся до розвеселеня публики. Вечерокъ вôдбувъ ся въ рускôй гали.

— **Довголѣтный** членъ и секретарь „Союза“ п. К. Дѣдикъ зъ Rendham, Pa, выѣхавъ сими днями до краю для поратованя здоровля. Желаемо ему щасливои дороги и скорого выздоровленя.

— **Въ** Ню-Йорку выходить одна дуже побожна „ґазета“, такъ [illegible] она пише сама про [illegible]. Не знати тôлько, чому въ тôй ,ґазетѣ‘‘ такихъ слôвъ якъ чортъ, пôдлый, скажена собака, песикъ, блювати та всѣлякихъ прозвищь повно майже въ каждôй стрѣчцѣ.

— **Експльозія** нафты знищила оногды въ Минеаполисъ, Мин. цѣлу фабрику Нортвестернъ Старъ Ойлъ Ко., въ якôй дестильовано нафту. Зъ людей, якй пôдчасъ експльозіи були въ фабричнôмъ будинку, погибло 10 особъ, а 6 було тяжко покалѣченыхъ. Мѣжь убитими е также завѣдатель и всѣ урядники фабрики.

— **Скаженый** песъ покусавъ оногды въ Ню Йорку 10 особъ. Пса застрѣлила поліція на площи Бетрі, а покусаныхъ вôдослано на бактереольоґічну клініку.

— **Ватага** замаскованыхъ и добре уоруженыхъ розбишакôвъ задержала въ лѣсахъ коло Линколнъ, Неб. особовый поѣздъ зелѣзницѣ Борлинґтонъ и ограбила такъ подорожныхъ, якъ и почтову касу. По доверченю грабежи розбишаки щезли въ лѣсахъ. Ся сама ватага напала въ кôлька годинъ опôсля на еміґраційный поѣздъ, якій ѣхавъ зъ Линколнъ до Майлфордъ. Неб. и также ограбила его. За злочинцями слѣдить кôлька сотъ тайныхъ детективôвъ, але безъ нѣякого успѣху.

Замѣтно, що е се вже третій нападъ на поѣздъ за послѣднихъ 8 мѣсяцѣвъ въ тыхъ самыхъ сторонахъ, а злочинцѣвъ тяжко выслѣдити. Минувшои осени обрабовано тамъ оденъ поѣздъ на 5 тысячь долярôвъ.

— **Чума,** якъ дôзнаемо ся зъ урядовыхъ выказôвъ анґлійского правительства, пожирае теперь въ Индіяхъ схôдныхъ по 31 тысячь жертвъ тыжнево. Коло Сімлѣ, Бенґалю и вздовжь рѣки Ґанґесу вымерають цѣлй села и мѣсточка, народъ падае и погибае, неначе скошена трава.— Читаючи таке донесене, мимоволѣ приходить намъ на гадку прекрасный стишокъ Шевченка:

Чума зъ лопатою ходила —
И гробовища рыла, рыла,
И трупомъ, трупомъ начиняла . . .

— **Першій** рускій контракторъ. Будуе и напраляве домы, церкви, ставляе иконостасы, и взагалѣ бере на себе всѣ роботы контракторскій. Мешкае въ Donora, Pa. Єго адресъ: J. Szewczyk. Box 99, Donora, Pa.

— **Пôсля** урядовыхъ обчисленъ було минувшого року въ Галичинѣ 632 пожарôвъ, Ихъ жертвою упало загаломъ 1146 мешкальныхъ домôвъ, 1374 господарскихъ будинкôвъ, 35 промысловыхъ заведенъ и 3 костелы. Въ огни втратило жите 9 особъ. Загальна шкода, заподѣяна тыми пожарами, выносить 3 міліоны 326 тысячь 970 коронъ.

— **Замерзъ** недалеко Yorkton, Assa. ще въ зимѣ 27-лѣтный молодець Ив. Харишь (родомъ зъ Сугорова, коло Ярославя), идучи до мѣста по медицину. Єго тѣло найшли доперва теперь 2 милѣ вôдъ хаты на преріи. Небôщикъ мавъ мати зароблеыхъ около 100 долярôвъ и теперъ потягають о тй грошѣ до суду его краяна Бориса въ котрого вôнъ перебувавъ, и зъ котрого донькою хотѣвъ женитись.

— **Великй** пожары лютують послѣдными часами по цѣлôй схôднôй Галичинѣ, заприченячи и такъ вже убогому та зруйнованому тамошнымъ правительствомъ населеню велику силу болючихъ втратъ. Нѣма тыжня анѣ дня, щобы се або те село не пôшло зъ дымомъ, абы зъ сего чи того мѣста не донесено про новй жертвы огню и новй втраты. Зъ бôльшихъ пожарôвъ отсѣ заслують на увагу:

Мѣсточко Ланчинъ, надвôрняньского повѣта, згорѣло майже въ двохъ третинахъ. Зъ загального числа 700 домôвъ упало жертвою огню 450. Не обôйшло ся также безъ жертвъ въ людяхъ; одна женщина погибла въ огни а троедѣтей тяжко попекло ся. — На передмѣстю Заставе коло Городка знищивъ огонь понадъ 60 будинкôвъ. — Въ Перемиловцѣ коло Куликова згорѣло 5 господарствъ.

— У Вôльховци, борщôвского повѣта, знищивъ огонь 9 господарскихъ загородъ. Шкода выносить 18 тысячь коронъ.

Въ Михальчу, городеньского пов., згорѣло 10 селяньскихъ загородъ вартости около 30.000 К. Огонь мавъ бути пôдложеный.

— Въ Яремковѣ, рудецкого повѣта, знищивъ огонь 25 господарскихъ загородъ вартости 26.000 К. зъ чого обезпечене выносило лише 4.300 К. — Въ Дроздовичахъ, городецкого повѣта, згорѣло 8 господарскихъ загородъ. Шкода, лише въ половинѣ обезпечена, выносить 10.000 К.

— Въ Путятинцяхъ, рогатиньского повѣта, пôшло зъ дымомъ 64 господарствъ. Ту згорѣло также кôлькадесять штукъ худобы, всѣ припасы збôжа и господарскй знаряды. Богато людей попарило ся при тôмъ дуже тяжко, а двое дѣтей удусило ся въ дымѣ.

— Великій огонь выбухъ дня 24. м. м. въ Микулинцяхъ, повѣта тернопôльского и заподѣявъ на кôлька сотъ тысячь коронъ шкоды. Згорѣла почта, броваръ, млынъ, горальня и кôлька соляньскихъ загородь.

Справоздане касове
„Р. Н. Союза“ за мѣсяць Апрѣль, 1903.

Ч. бѣжуче		
557	Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Иліи	16.14
558	Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	22.54
559	Manown, Pa. Бр. св. О. Николая	25.00
560	Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	16.08
561	Gradatim, Pa. М. Р. Н. Р.	10.40
562	Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	16.10
563	Torryville Conn., Бр. св. Арх. Михаила	9.70
564	Charleroi, Pa. М. Р. Н. С.	2.80
565	McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	77.75
566	Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	29 80
567	New York, N. Y. тов. Зоря	22.67
568	Waterbury. Conn. М. Р. Н. С.	17.10
569	Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богород.	18.90
570	Cleveland, O. Бр. св. О Николая	19.70
571	Buffalo, N. Y. Бр. св. І. Хрест.	19.66
572	Philadelphia, Pa. М. Р. Н. С.	8.20
573	Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	36.60
574	Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	11.55
575	Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	16.59
576	Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	30.65
577	Monessen, Pa. Бр. св. І. Хрест.	17.33
578	Olyphant, Pa. Бр. св. І. Хрест	146.27
579	Desloge, Mo. Бр. св. І. Хрест.	52.43
580	Trauger, Pa. Бр. св. І. Хрест.	53.32
581	St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	47.10
582	Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	35.74
583	Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	46.50
584	Munising, Mich. Иванъ Сислякъ	2.10
585	Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	19.21
586	Simpson, Pa. Бр. св. Василія	33.32
587	New York, N. Y. М. Р. Н. С.	13.81
588	Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	22.46
589	Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	27.97
590	Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	21.55
591	Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	34.56
592	Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	11.93
593	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	103.10
594	Mt. Carmel, Pa. Сестр. бр. Пр. Богород.	4.20
595	Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	175.19
596	West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Богор.	32.05
597	Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	28.47
[illegible]	[illegible]ton, W. Va. Бр. Пр. Богор.	12.63
[illegible]	[illegible] Пр. Богор.	84.95
[illegible]	[illegible] Николая	39.60
[illegible]	[illegible]	62.65
[illegible]	[illegible]	8.32
[illegible]	[illegible] Р. Н. С.	15.55
[illegible]	Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	55.46
605	Scranton, Pa. Бр. св. прор. Иліи	40.41
606	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	35.41
607	Scottdale, Pa. Бр. св. І. Хрест.	20.00
608	Whitney, Pa. Бр. Трехъ Свят.	40.00
609	Elisabeth, N. J. М. С. Н. С.	14.10
610	Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	52.44
611	Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	29.55
612	Scranton, Pa. Гр. Роздѣльскій	6.30
613	Cleveland, O. Бр. св. О. Николая	6.30
614	Mt. Carmel, Pa. Бр. П. и П.	42.73
615	Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	54.75
616	Homestead, Pa. ,, ,, ,, ,,	19.41
617	Shamokin, Pa. В. Старинщакъ	20.00
618	Jersey City, N. J. С. Ядловскій	10.00
619	Northampton, Pa. Бр. Пр. Богор.	62.35
[illegible]	Chicholm, Min. Данько Шопа	17.40
	Разомъ приходъ въ Апрѣлю	2,106.85
	Зъ перенесеня готовки за Марець	13,693.63
	Разомъ приходъ зъ кôнцемъ Апрѣля	15,800.48
	Розходъ въ Апрѣлю	1,618.84
	Готовка зъ кôнцемъ Апрѣля	14,181.64
	Пожичокъ	2,160.09
	Загальный станъ касы зъ кôнцемъ Апрѣля 1903	**$16.341.73**

А. Шаршонъ, касієръ, **С. Ядловскій,** секретарь,
Н. Подгорецкій, контрольоръ.

Въ мѣсяцю Апрѣлю 1903, приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючй новй члены:
(Дальше.)

Dunlo, Pa. Бр. св. Петра и Павла
Цѣнґелый Андѣрй
Цѣнґелый Михайло
Цѣнґелый Михайло (ст.)
Стефанинъ Павло
Ч. 1. Пастырскій Осипъ
Лазорикъ Стефанъ
Репела Иванъ
Габура Василь
Телепъ Иванъ, дитина
Ч. 3. Криницкій Василь
Стащакъ Данько
Пишь Асафатъ
Сичь Романъ
Дудра Стефанъ
Василекъ Павло
Клапачь Юрко
Жеґестовскій Стефанъ
Фалатъ Иванъ
Пронько Осипъ
Дуней Петро
Несторъ Настя
Цѣцюра Юрко
Пѣльхъ Антôнъ
Гнатикъ Демко
Джула Иванъ, дитина
Джула Анна ,,
Джула Марія ,,
Гаврилякъ Михайло ,,
Цуцура Ольга ,,
Ґулячокъ Зофія ,,
Мизѣкъ Анна ,,
Мизѣкъ Текля ,,
Мизѣкъ Данько ,,
Мизѣкъ Євка ,,
Мизѣкъ Прокôпъ ,,
Пишь Марія ,,
Пишь Иванъ ,,
Пишь Семенъ ,,
Клапачь Анна ,,
Кисѣльовскій Яцко ,,
Когутъ Параска ,,
Френчко Анна ,,
Лепакъ Анна ,,
Мацѣйовскій Мирос. ,,
Мацѣйовска Юлія ,,
Свала Евгенія ,,
Свала Анна ,,
Цѣцюра Марія ,,
Цѣдюра Микола ,,
Цѣцюра Андрѣй ,,
Цѣцюра Юлія ,,
Цѣцюра Єлисавета ,,
Бекечь Михайло ,,
Бекечь Иванъ ,,
Ґамбель Меланія ,,
Ґуманъ Марія ,,
Ґуманъ Юрко ,,
Бурдзякъ Анна ,,
Семаничь Стефанъ ,,
Крайнякъ Стефанъ ,,
Вовко Иванъ ,,
Ч. 4 Кухта Михайло
Чомко Стефанъ
Спякъ Феврона
Ч. 5 Беньо Георгій
Дортъ Иванъ
Ч. 19 Тулея Йосифъ
Тулея Анна, дитина
Ч. 20 Круликовскій Осипъ
Жваньчь Петро
Лапай Юлія
Хорошко Фенна
Петрикъ Юрко, дитина
Петрикъ Андрѣй ,,
Штофанъ Юстина ,,
Ч. 24. Зѣґа Стефанъ
Ґербѣръ Георгій
Гонта Дора
Ч. 30. Марковичь Иванъ
Пилыпъ Андрѣй
Шыпула Марія, дитина
,, Иванъ ,,
Ч. 35 Юришинець Петро
Бедевецкій Михайло
Шафранъ Иванъ
Романьчикъ Илько
Вдовякъ Френкъ
Дуда Тимко
Селемба Андрѣй
Лехманъ Михайло, дит.
Ч. 40 Зовичь Василь
Илько Тереса
Ч. 41 Сагайда Григорій
Спѣвакъ Антôнъ
Дзыґанъ Иванъ
Ропицкій Михайло
Рахель Антôнъ
Кленкôвскій Андрѣй
Ґломбѣньскій Осипъ
Баюсъ Иванъ
Перунъ Петро
Шпѣнь Иванъ
Сенка Михайло
Тимошь Кондратъ
Совайда Василь
Семшѣно Петро
Мрозекъ Петро
Спѣвакъ Василь
Качмаръ Михайло
Ч. 43. Кѣферъ Йосифъ
Ч. 45 Фока Иванъ
Довбенко Михайло
Яросевичь Михайло
Полякъ Михайло
Малчосъ Левъ
Ч. 46 Синюкъ Григорій
Василишинъ Михайло
Штифъ Иванъ
Ярощакъ Михайло, дит.
Ч. 50 Смаржь Матѣй
Макухъ Петро
Чорный Осипъ
Юрковичь Иванъ
Фрицкій Иванъ
Балигроцкій Яцко
Цуца Василь
Барна Иванъ
Ревакъ Тимко
Вышньовскій Осипъ
Мыцѣкъ Павло
Балигродскій Алекс. II.
Барна Теодоръ
Барна Данько
Сардыґа Кондратъ
Ч. 62 Мосакъ Василь
Ч. 66. Адамчакъ Анастазія
Ч. 67 Врановскій Матѣй
Лапѣнькій Василь
Ягвякъ Василь
Гіянъ Юрко
Ягванъ Данько
Бекъ Антôнъ
Лоґойда Михайло
Басарабъ Федоръ

Дописи.

Зъ Manor, Pa.

У насъ люде жили дуже въ згодѣ и заходили ся добре одни зъ другими ажь доки не зайшовъ той москвофулъ вôдъ „Общества“ и не наробивъ баламуты. Пару людей записавъ хочь му не дали анѣ цента, то я не знаю чи вôнъ за нихъ самъ платив чи що? Але тото ся цѣлкомъ розôйшло бо кождый узнавъ, що то ничъ не вартае. А на кождого, що давъ ся йому записати, то чи ишовъ до роботы чи на якôй забавѣ заразъ вызывали: „Москвофулѣ! Давъ вамъ царь торбу рублѣвъ, щосте па московске пристали?“ А на то ся кождый сердивъ, що той аґентъ есть вôдъ Горлиць, Москвы не видѣвъ — а зробивъ ся москвофуломъ и еще другихъ хоче до того притягати, то була за то велика сварка и до бійки приходило. — Также посилали тутъ тую „ґазету“ Ню Йорску, хочь нѣхто о неѣ не просивъ — а и менѣ еѣ пхали черезъ кôлька мѣсяцѣвъ — але на то кождый ся гнѣвавъ и повѣвъ, що не хоче по таку ґазету анѣ на почту ходити, бо тамъ въ нѣй нѣчого мудрого не е, лемъ саме циганьство и крутарство. Кождый, що читае Свободу то видить справоздане касове кождого мѣсяця, видить якій бувъ доходъ и розходъ, колько членôвъ приступило и такъ дальше. А тота „ґазета“ вôдъ „Обчества“ то ничь о тôмъ не пише, отже кождый узнавъ, що то щось не добре и кождый выступивъ зъ „Обчества“ а приступивъ до нашого братства и до Р. Н. Союза“, бо то есть наша найлѣпша руска орґанѣзація въ Америцѣ. А теперь пишу вамъ любй читателѣ Свободы, що якъ прійде вамъ тота володюга до гавзу, то му дверѣ отворте а мѣтловъ выженьте, бо якъ ся му дасте звести, то не будете мати згоды на вашôмъ плейзѣ, бо и мы не мали; але якъ ся тото „Обчество“ розôйшло, то есть згода якъ и перше була.

Ст. Нѣщотъ, секретарь Р. Н. С.

Зъ Shoal Lake Man. Канада.

Насъ Русинôвъ есть тутъ на околици вызше 400 фамилій — всѣ они фармеры и не зле ся мають. Приѣхавъ тутъ до насъ якійсь кьондзъ, Французъ чи якій, и побудовавъ собѣ косцюлъ на фармѣ Дмитра Лазорки, що дарувавъ 7 акрôвъ пôдъ будову — а теперь кладе собѣ за сей косцюлъ $1200.00. хочь вôнъ не стоить его анѣ $600.00. Вôнъ хрестить тутъ дѣти и шлюбы дае нашимъ Русинамъ, але якъ? До недавна такъ дававъ шлюбъ. Питае ся молодого: „czy lubisz ją?“ Вôдтакъ питае ся молодои: „czy lubisz jego“? Молодй вôдповѣли, що такъ, то вôнъ тогды до нихъ: „nu weźcie się za ręce i z Panem Bogiem“. Тай конець шлюбу. Пôзнѣйше вывчила его одна жѣнка давати шлюбы, то вже теперь троха инакше тотй шлюбы дае. А казане то таке голосить въ костелѣ, що котра молода пара не дасть ему 20 „доляркуфъ, то не дамъ имъ шлюбу на векі векуфъ аменъ“. За кождый крестъ бере вôдъ родичѣвъ по 5 долярôвъ кромѣ сего, що дають кумове, а якъ кому выпаде такъ, що не мае грошей, то мусить ся ему пôдписати, що принесе пôзнѣйше. А хто ся пôдпише, то вôнъ хвалить ся потôмъ въ косцьолѣ, що якъ не заплатить ему, то вôнъ пôде до Шойлику до офису и мусить ему заплатити.

Имя того попа Dylier — а мешкае вôнъ въ Брендонѣ. Та ще конче намавляе той ксьондзъ, щобъ мы пристали на календарь польскій, хочь тутъ е всего повчетверта фамилии польскои. То не даймо ся братя Русины на пôдмову, але тримаймо ся свого и старáймо ся о свого руского священика а заволоковъ женѣмъ геть вôдъ себе.

Еще доношу вамъ, що тои зимы замерзъ у насъ чоловѣкъ, що пôшовъ на саме Богоявленіе ловити ведрôвъ. Мавъ лишь 34 роки та полишивъ жену и четверо дѣточокъ.

Юрко Бѣликъ.

Зъ Mt. Carmel, Pa.

Якъ было вже доношено до „Свободы“, що руска парафія въ Mt. Carmel, Pa. купила на головнôй улици два латы зъ двома будынками, а теперь доношуемо, що о. Ст. Макарь вже мешкае въ парафіяльнôмъ домѣ а неодовга другій будинокъ перемѣнить ся на школу, де буде такожь сцена на театральнй представленя и другй иншй забавы для старшихъ и молодшихъ. Въ той школѣ мѣсцевый дяко-учитель буде учити рано малыхъ дѣтей читати и писати по руски а пополудни священикъ буде учити старшихъ дѣтей.

У насъ робота йде дуже добре. Люде робять щоденно. Рускй люде зарабяють не зле, держать ся всѣ въ едно и длятого наша громада такъ скоро а красно розвивае ся. Правда, суть и помѣжь нами такй, що то лизнули дакусъ письма тай гадають собѣ, що всѣ мудрости поѣли. Тотй мудрагелѣ вмѣють лемъ бурити, але будувати не потрафять тай не хочуть. Якъ не було школы анѣ плебании то они кричали, чому того всего не е, а якъ вже тото е то они кажуть теперь, що того всего не треба. Тотй мудрагелики хотѣли собѣ зробити партію и притягати людей до „Брехнѣ“, але люде высмѣяли ихъ а теперь не мають ихъ навить за гнилый ходакъ. Они насъ прозывають радикалами и мають рацію, бо мы ихъ порадикальному вышмаримо зъ громады най намъ не заваджае смѣте.

Щирый Русинъ.

Зъ Ethelbert, Ma., Canada.

8-того Лютого бувъ у насъ польскій пôпъ, мавъ богослужене и звѣнчавъ 4 рускй пары Такожь сповѣдавъ многихъ и причащавъ ихъ оплатками. На проповѣди кричавъ дуже, що Русины не хотять слухати о. Kulawego та що до ґазетъ его подають. А о. Заклиньскій бувъ на той часъ недалеко, бо на Сифтонъ и не знати чому не хотѣвъ приѣхати шлюбôвъ дати.

Маемо тутъ въ Ethelbert цѣкаве „супружество“. Чоловѣкъ, що мае жѣнку и дѣти жие зъ жѣнкою, що мае такожь свого чоловѣка и дѣти. Дѣти одни и другй вже старшй, дивлять ся на то все и беруть собѣ „красный“ примѣръ. Чи не встыдъ се та не ганьба?

Н. С.

Зъ San Francisco, Cal.

»Радуй ся Украино! Гôрше Ляха Твои дѣти Тебе розпинають«! Доси звѣсно намъ було, що въ Галичинѣ всякій живѣйшій рухъ украиньскій переслѣдуе польська гакота та москвофульська зволочь. Теперь же зъ болемъ серця мусимо слухати и про те, що навѣть нашй украиньскй »патріоты« вмѣють знаменито доказувати свою австрійську льояльнôсть на взôръ вызше згаданои славетнои компаніи. Я одержавъ письмо вôдъ свого друга зъ Тернополя и довѣдавъ ся зъ него, що директоръ рускои ґімназіи д. Вол. Калитовській заказавъ ученикамъ справляти вечерницѣ въ честь Т. Шевченка. Фактъ самъ за себе говорить и не потрѣбно до него поясненъ. Шевченковй роковины святкувала молодѣжь тернопôльська кождого року року публично и нѣколи не оказали ся вони чимсь небезпечнымъ. Ажь сего року директоры польскй гакатисты узрѣли въ тôмъ »bunt« тай заказали и згадувати про Шевченка. За ними пôйшовъ и »Украинець« Калитовській тай также заказавъ......

Та но досить на тôмъ! Сей самъ добродѣй узрѣвъ мѣжь своими пятнайцятьлѣтными учениками якусь революційну пропаґанду, отже прогонюе ученикôвъ зô школы тай грозить, що цѣлу руську ґімназію въ Тернополи розвяже. Гадае, що вратуе тымъ Австрію... Знаменитого директора добрала гакатистычна галицька шкôльна Рада! Якъ чужій песъ вкусить, то се не дуже долягае, але рана въ двое бôльше стае болючою, якъ вкусить песъ власный. Нашому Украинцеви въ Галичинѣ дорозшй тыхъ кôлькадесять коронъ, якъ власне переконане, сумлѣне и честь. Доборолась Украина до самого краю...

Въ Сокалѣ прогнано изъ учительськои семинаріи кôлькохъ ученикôвъ зô всѣхъ школъ Австріи за те, що упоминали ся за лѣпшу ѣду въ інтернатѣ.

Вѣрити не хоче ся, чи мы не жіемо де въ 1700. роцѣ.

Мирославъ Стечишинъ.

Зъ Waterbury, Conn.

Я дуже радо читаю ґазеты писанй рускими буквами, але дуже мене погнѣвала тота »ґазета«, що въ Нюйорку выходить и хвалить ся, що лишь опа правду пише.

Редакторъ тои ґазеты забогато збрехавъ про п. Бачиньского въ 18-ôмъ числѣ своеи »ґазеты«. Я знаю п. Бачиньского дуже добре, бо бувъ емъ на той часъ въ Shamokin, коли п. Бачиньского приняли за учителя, знаю хто его понукнувъ на царославіе и всѣ другй обставины, и знаю дуже добре, що то неправда, що у тôй »ґазетѣ« про п. Бачиньского написано. — Панъ »редакторъ« буде незадовго цѣлый свѣтъ безбожнымъ звати, хочь его самого можнабы назвати безбожнымъ и его дописувателѣвъ за то, що такй дописы дають, що ся пôдъ ними не пôдписують. А длячого? Певно встыдають ся на брехню свое имя пôдложити, а може встыдають ся признати до руского имени? Ну, але „редакторъ“ выдрукуе, кобы лишь було бôльше брехнѣ на попикôвъ радикалôвъ, якъ ихъ називае, а якъ хто бородатого потягне за бороду, то каже, що то було тôлько непорозумѣне. Або якъ п. Кулика дописи перше др[illegible] то не повѣвъ, що [illegible] знае писати по р[illegible] якъ теперь п. Кул[illegible] плювъ му до капѣ[illegible] разъ кричить, що [illegible] ликъ не вмѣе по ру[illegible] сати. Я бымъ радивъ [illegible] „редакторъ“ вôдъ [illegible] скои „ґазеты“ писав[illegible] хочь троха подобнй [illegible] ды а не баламутивъ [illegible] бо якъ не будемо тримати ся вкупѣ, то нѣколи зъ того ничь не буде.

Ив. Константиновичъ.

Зъ Chicago, Ill.

Дуже рѣдко коли суть дописи зъ нашого мѣста, отже я хочу пов. читателямъ дещо звôдси написати. Есть тутъ Русинôвъ но много а и тй подѣленй гризуть ся мѣжь собою. Найбôльше баламуты робить „мазяръ“, що въ краю за два роки ходивъ по свѣтѣ зъ дехтемъ, коломазевь и пищалками, а тутъ въ Америцѣ зробивъ ся дуже парадный, перейшовъ на царославіе, ходить по гавзахъ и людей туманить. Щобысьте знали, що то за чоловѣкъ, то скажу вамъ, що вôнъ свою сестрѣницю выдавъ за такого чоловѣка що мае въ краю жѣнку, хочь знавъ о тôмъ дуже добре а и его сестрѣниця такожь. Отъ и видите якихъ аґітаторôвъ и членôвъ мають тутешнй царославнй. Самъ ничь не варта а не сидить собѣ дома тихо тôлько еще высмѣвае насъ Русинôвъ, ходить по гавзахъ и людей зводить. Мушу еще додати, що и жены тыхъ мудрагелѣвъ жиють досить неморально — але якъ кажуть, яке ѣхало таке здыбало.

Петро Янковичь.

Зъ Star, Alta. Канада.

Церква наша запечатана ще вôдъ 1901 року. коли тутъ бувъ у насъ о. Заклиньскій и нѣхто въ нѣй неводправляе. Неправдою отже есть якъ се пишуть царославнй „ґазеты“, що въ церкви сѣй вôдправляе царославный батюшка. Давно у насъ нѣхто о царославію не думавъ, але найшлось кôлькохъ людей, котрй думали, що царославный епископъ дасть имъ грошей на будову церкви и попови дасть удержане. ну и стали намовляти деякихъ фармерôвъ особливо зъ Небылова та спроваджувати тутъ батюшку. Року 1901, якъ про се було писано въ „Свободѣ“, хотѣли царославнй, щобы батюшка посвятивъ имъ паску въ церкви, отже спровадили собѣ трехъ полисменôвъ и батюшку, але се имъ не помогло, бо нашихъ людей було много тай не допустили ворога до церкви. Мы посвятили паски на цминтари а батюшка въ одного фармера на подвôрю. Процесъ о церковь ще нескôнченый.

Павло Федорковъ.

Зъ New York, N. Y.

Кождый, хто бувъ на представленю устроенôмъ товариствомъ „Зоря“ (Вôддѣлъ 69. Р. Н. Союза), дня 2 Мая б. р. мусить признати, що оно выпало цѣлкомъ добре. Грали штуку „Правда все горою“ (въ 3 актахъ). С. Бурдіянъ въ роли господаря, В. Волосѣнка, заст. войта; Ю. Мацякъ и М. Стислый въ роли радныхъ вôдôграли свои ролѣ удачно. Ф. Сакъ, основатель читальнѣ и М. Юркевичь, ролю паробка, тоже досить добре; А. Прокоповичь ролю Анны и М. Бѣ[illegible]

ставлене и бувъ режисеромъ. Комитетъ балевый, котрого предсѣдателемъ бувъ Гречухъ, сповнивъ такожь свôй обовязокъ.

По представленю зачала ся забава зъ танцями и протягнула ся до позна въ ночи. Гостѣ забавляли ся якъ найкрасше и въ якъ найлучшôмъ порядку. Джерсиситскій хоръ пôдъ управою учителя, п. Ю. Пôдсидочного вôдспѣвавъ кôлька народныхъ пѣсень, а на конець „Ще не вмерла Украина", котру всѣ присутнй гостѣ выслухали повставши зъ мѣсць.

Пожеланымъ бы було, щобы тов. „Зоря" частѣйше устроювало представленя, а публика чимъ разъ бôльше призвычаилабъ ся и захотилабъ ся до представлень театральныхъ.

Гость.

Зъ Ansonia, Conn.

Самй зрадились. Єсть въ Ансоніи. Conn. оденъ готель на Jersey str., въ котрôмъ що Суботы — пôстъ чи не пôстъ — грае музыка и вôдбувають ся танцѣ. На тй забавы сходить ся всѣлякій народъ лишь не нашй Русины. Знайшло ся однакъ кôлька дѣвчатъ рускихъ, що зачали й собѣ тамъ ходити. Довѣдавшись про се отець духовный, перестерѣгъ молодѣжь а передовсѣмъ дѣвчата, щобы перестали на тй гульки вчащати, а якъ хочуть бавити ся, нехай собѣ радше зôйдуть ся въ вôдповѣднѣйшôмъ мѣсци и межи своими людьми. Нѣхто бувъ бы и не знавъ, котрй то ходили на музику до тои обскурнои дѣры, але они самй заразъ выдали ся. Пôдозрѣваючи одного колектора, що то вôнъ донѣсъ на нихъ священикови, вычитали ему заразъ добрый „Отченашь" и такъ самй зрадили ся — звычайно, якъ то кажуть, на злодѣю шапка горить.

X.

Зъ Shamokin, Pa.

Руска громада купила на головнôй улици въ Шамокінъ, красный роговый домъ за пять тысячь пятьсотъ долярôвъ. На другôй рôкъ мае ся тамъ будувати церковъ за 25 тысячь долярôвъ. Щасть Боже! Дня 30 мая товариство им. Т. Шевченка справляе поминки за душу нашого найбôльшого поета. Мае тамъ такожь вôдбути ся вечерокъ въ честь Т. Шевченка. Въ Shamokin, розказують собѣ по тихоньки, щобы нѣхто не знавъ тôлько начальникъ и цѣла громада, що оденъ радикалъ дававъ монткармельскому москвофулови по радикальному науку по хр бтѣ. Той москвофулъ бувъ колись навить делеґатомъ на конвенцию „Союза", але теперь ставъ хруникомъ. Бѣда тôлько, що въ Mt. Carmel не може собѣ знайти партіи.

Той самъ.

НОВИНКИ.

— При ревизіи мѣскои

комісіи заряджено строге слѣдство.

— Нещасте на моряхъ. Коло острова Фенвикъ, вôддаленого кôлькадесятъ миль вôдъ побережа Вирджініи, зъударивъ ся пôдчасъ густои мраки дня 5. с. м. пасажирскій корабель „Гемільтонъ" зъ пароходомъ „Сеґіно." Въ наслѣдокъ величезнои дѣры въ боцѣ, здѣланои ударомъ, „Сеґіно" потонувъ въ протягу 15. мінутъ. Зъ его подорожныхъ погибло при тôмъ 20 осôбъ, а 15 вспѣла вратувати залога корабля „Гемілтонъ."

— Недалеко Кан, Н. Ф. розбивъ ся и потонувъ дня 7 с. м. американьскій рыбацкій корабель „Ґлорія-не." 15 рыбакôвъ зъ его залоги найшло свôй грôбъ въ морскихъ глубинахъ.

— Незвычайне самоубійство сповнивъ оденъ Норвежець въ Ліверпулю. Доси уважано неможливымъ, щобы чоловѣкъ силою волѣ мôгъ здержати вôддыхъ довше надъ двѣ мінуты. Лѣкарѣ доказували, що нѣхто не може сповнити самоубійства черезъ здержане вôддыху. Тымчасомъ той Норвежець доказавъ якъ противно. Лѣкарѣ ствердили, що вôнъ вôдобравъ собѣ жите, здержуючи вôддыхъ такъ довго, ажь вкôнци пукли ему легки. Фактъ сей обговорюють теперь медичнй часописи якъ несподѣваный доказъ вплыву волѣ на дѣяльнôсть легкихъ.

— Злодѣй въ курнику. Начальникъ громады въ Шульганôвцѣ, чортковского повѣта (Галичина) ишовъ въ ночи черезъ село и почувъ голосне кудкудакане въ курнику свого сусѣда. Здогадуючи ся, що тамъ мусить бути злодѣй, замкнувъ курникъ обставивъ его вартою и пôславъ по жандарма до Ягольницѣ. Надъ раномъ вôйтъ отвирае курникъ и що бачить? Коло порога мѣшокъ повный курый а на мотузѣ висить злодѣй. Боявъ ся кары та сорому и повѣсивъ ся.

— Воскресъ! Въ мѣсточку Відусъ, повѣта Рендольфъ въ Аласцѣ, повѣшено на дняхъ за убійство мурина Тому Берта, а коли присутнй при страченю лѣкарѣ сконстантували, що повѣшельникъ вже не живе знято его зъ шибеницѣ и вôдвезено до трупарнѣ. Не знати одначе, чи муринъ забувъ еще що на тôмъ свѣтѣ, чи не мавъ охоты ити до пекла, доситъ, що по годинѣ воскресъ въ трупарни и почавъ розпытувати сторожа що стало ся зъ нимъ. Прикликанй лѣкарѣ заопѣкували ся не звычайнымъ повѣшельникомъ и рѣшили, що вôнъ буде жити.

Теперъ власти сушать собѣ голову, якъ мають здѣлати въ сѣмъ случаю. Одни хочуть повѣсити мурина еще разъ, абы не скривдити параґрафôвъ, а другй радять пустити его на свободу. Цѣлу справу вôдослано до ґубернатора, котрый мае право ласки и е надѣя, що помилуе деліквента.

— Стара се історія, що ...злодѣѣвъ гонять и ...кують, иначе ди...рôвъ, а на вели... дивлять ся крôзъ пальц... прямо величають ... бють передъ ними ... Ось и въ Луис-

вілъ, Кв., увязнено сими днями листоноша Джемса Мілера, пôдъ закидомъ крадѣжи смѣшнои сумы, бо цѣлыхъ 2 центôвъ, якій вôнъ мавъ сколектувати передъ рокомъ за оденъ неоплаченый листъ и задержати для себе. Пятьохъ почтовыхъ урядникôвъ вело въ тôй справѣ споре слѣдство, черезъ цѣлыхъ 6 мѣсяцѣвъ, котре закôнчило ся увязненемъ бѣдного листоноша. Ся справа, що е выслѣдкомъ спору листоноша зъ почтовымъ урядникомъ, пôде мабуть ажъ передъ федеральнй суды. Листоноша оправдуе ся, що вôнъ вôддавъ тыхъ 2 центы, де належало, але ему не вѣрять. И будуть тягати бѣдного чоловѣка, процесувати и знущати ся надъ нимъ, доки не доведуть его до жебрачои торбы. За те велики злодѣй, якъ Регбоні, Тайнеръ и другй, котрй спроневѣрили міліоны, гуляють на свободѣ. И дежь тутъ правда?

— Звѣсный американьскій міліонеръ-філянтропъ, Андрей Карнеґі, предложивъ голяндскому правительству проектъ, що вôнъ хоче подаровати ему 1 міліонъ 500 тысячь долярôвъ на будову палаты для мирового межнародного суду въ Гадзѣ. Голяндске правительство приняло оферту зъ подякою.

— Всѣ швачки, въ числѣ около 320 дѣвчатъ и жѣнокъ, застрайкували у Великôмъ Варадинѣ, на Угорщинѣ, домагаючи ся 9-годинной добы працѣ и недѣльного вôдпочинку.

— Груба верства снѣгу упала минувшого тыжня въ охрестности Белстонъ, Н. Й. Розумѣе ся, що снѣгъ не лежавъ довго пôдъ лучами маевого сонця, але все таки бувъ причиною значнои студени.

— Посвячене нового иконостаса въ церкви Успенія Пресв. Богородицѣ въ Scranton, Pa. вôдбуде ся дня 24-го Мая 1903 року. Сподѣемось, що мѣсцевѣ и околичнѣ Русины возьмуть участь въ тôмъ торжествѣ.

Денко Лешко.

— Тысячѣ бурскихъ родинъ закупили въ Мексико 83 тысячь акрôвъ землѣ и оснували нову бурску кольонію въ Америцѣ. Всѣ они переселили ся до Америки по англо-бурскôй вôйнѣ, щобы, якъ кажуть, не двигати ярма зненавидженыхъ Англичанъ.

— Найбôльша роскійска рафінерія цукру въ Одессѣ, обезпечена на 5 міліонôвъ рублѣвъ, згорѣла передъ двома тыжнями до тла. Фабрика належала до братôвъ Бродскихъ.

— Пôдъ колесами льокомотивы погибло дня 3. с. м. въ Детройтѣ Міч. 9 особъ а до 30 було покалѣченыхъ. Нещасте стрѣнуло переважно Полякôвъ, котрй ѣхали на прогулку або вôдпроваджували своихъ знакомыхъ и своякôвъ на зелѣзничну стацію. Всѣ они числомъ около 1500 осôбъ, зôбрали ся на дворци зелѣзницѣ „Грендъ Тронкъ" гурмою закрили шины и почали пращати ся и сѣдати до ваґонôвъ. За тôмъ середъ ночнои темряви надѣтѣвъ ненадѣйно поспѣшный поѣздъ и здѣлавъ межь толпою страшенный проломъ. Раненй и убитй покрыли шины, немовъ снопы, а крики розпуки, плачь и стоны заглушили довкруги. Выновникомъ нещастя бувъ машиністъ послѣдного поѣзда, котрого вже потягнено до судовои одвѣчальности.

— Словаки католики звели минувшои недѣлѣ въ своимъ костелѣ въ Джоліетъ, Ил, погану битву на пастуха. Кôлька осôбъ було при тôмъ покалѣченыхъ, а богато вышло зъ порозбиваными носами, попôдбиваными очима, и попôдриваными ухами. Вôйна була-бы продовжала ся безъ кôнця, якъ бы не приклинано полицію, котра арештувала кôлькохъ выновникôвъ и тымъ привернула порядокъ. Причиною сеи скандальнои подѣѣ въ домѣ молитвы були парохіяльнй спори и межусобицѣ партій.

— Дня 26 Апрѣля о 4-ôй годинѣ рано вертавъ Касперъ Боджькôвъ зъ своимъ братаникомъ Андрѣемъ Фикусомъ зъ хрестинъ домôвъ. Касперъ ишовъ треками, а Андрей стежкою коло трекôвъ. Въ тôмъ надôйшовъ тренъ зъ Ню-Йорку и Касперъ ся йому выступивъ, а за хвильку надѣхъ другій тренъ зъ заду и забивъ Каспера на мѣсци. Небôщикъ мавъ лѣтъ 26, походивъ зъ села Перля, повѣту Брезко, въ Галичинѣ. Належавъ до брацтва и Союза въ Manor, Pa. вôддѣлъ 41.

— Страшна експльозія лучила ся минувшого тыжня при Кесъ и Аранжъ евню въ Клівландъ, О. у фабрицѣ пороху и торпедъ фірмы Thor Mfg. Co. Експльозія, що повстала черезъ необережность одного зъ робôтниковъ, знищила фабрику до самыхъ основъ, розвалила всѣ сусѣднй будинки и повыбивала вôкна у всѣхъ домахъ на пôвъ милѣ довкруги. Два робôтники погибли при тôмъ, рознесенй на дрôбнй кусни, а 14 осôбъ е покалѣченыхъ. Тамъ де була фабрика, лишила ся купка румовища и ничого бôльше. Шкоду заподѣяну сею катастрофою, обчисляють на 200 тысячь долярôвъ.

ВСЯЧИНА.

Муха въ пивѣ

Оденъ обсерваторъ народныхъ характерôвъ немавъ вже що обсервувати, та слѣдивъ, що дѣлають розличнй народы, коли имъ муха впаде до склянки пива. Вислѣдокъ его обсервацій бувъ такій: Испанецъ платить за пиво и вôдходить, Французъ навѣть не бере до рукъ такого пива лишь просить о инше, Англієцъ выливае пиво на пôдлогу и жадае свѣжого, Русинъ выймае муху и выпивае пиво, Нѣмецъ пе пиво вразъ изъ мухою, а Китаецъ (Чайный) выймае муху и поликае зъ великимъ смакомъ, а пиво . . . . выливае. Китаецъ, бачите, все горôхомъ.

Свѣтъ въ числахъ.

— Въ Индіяхъ, Китаю и Сіямѣ начислено 3 міліоны недужихъ на проказу.

— Коли анґлійска королева Викторія вступила на престолъ, було межи ей европейскими пôддаными 40 процентъ неписьменныхъ, а коли умерла, вже лишь 7 на сто жителѣвъ Великои Британіи не вміло писма.

— Въ Швайцаріи выпасае ся 740 тысячь коровъ, зъ котрыхъ тамошнй жителѣ мають великій хосенъ. Минувшого рôку выслано звôдти за границю т. зв. швайцарского сыра за 43, а згущеного молока за 30 міліонôвъ франкôвъ.

— Всѣхъ магометанôвъ е на свѣтѣ 175 міліонôвъ. Въ самôй лише Азіи начислено ихъ на 100 міліонôвъ.

Алькоголь передъ судомъ.

(Байка. — Зъ французкого).

(Засѣдане суду складае ся зъ тысячу батькôвъ и мамôвъ родины. Трибуна президиальна занята черезъ идеально гарну женщину о выглядѣ быстрôмъ. На имя еи Сумлѣне. На лавцѣ оскарженыхъ цѣлый рядъ горальникôвъ, пивоварцѣвъ, винярôвъ, а заними вкôнци реве громада шинкарôвъ и піякôвъ зô всѣхъ верствъ суспôльности, мужчинъ и женщинъ въ рôжнôмъ вѣцѣ).

— Оскарженый, твое имя?

— Алькоголь.

— Мѣсце уродженя?

— Тысячôвъ алембікôвъ.

— Твои родичѣ?

— Жажда зиску и неумѣркуване.

— Твое заняте?

— Живити, вôдсвѣжувати, огрѣвати, змôцняти.

Сумлѣне. Почвôрна ложь, прочь зъ гипокритою!

— Наколи ты не е нѣ напиткомъ, нѣ покормомъ, нѣ охолодою, нѣ заживкою, чимъ-же вкôнци ты е?

— Приятелемъ нещасливыхъ, несу имъ забутокъ терпѣня.

Сумлѣне: Свѣжа, безлична ложь. Ты забываешь завсѣгды, бо ты е трутиною, лишень трутиною хотяй якій небудь е твôй початокъ и пôдъ якого-небудь указуешь ся постатю. Трутина, якъ тебе вытискають зъ вина; трутина, якъ промыслъ чоловѣка перерабляе тебе зъ иншихъ субстанцій; трутина, якъ тебе додають до вина, пива або горѣвки. Трутина, якъ горѣвочки, біттеры, фермуты, абсинты. Трутина пôдъ постатю розгрѣваючихъ жолудки румôвъ, коняковъ, шампанôвъ и всѣлякихъ сильныхъ лѣкерôвъ. — Вкôнци спытаймо свѣдковъ!

— Намъ знищивъ орґаны до травленя.

— Намъ орґаны вôддыховй.

— Намъ зôпсувавъ обѣгъ крови.

— Намъ пошарпавъ нервы.

— Зъ насъ зробивъ божевôльныхъ.

— Насъ зробивъ проступниками.

— За его то причиною мы, шкрофулѣчнй, рахôтичнй, епілептичнй, проклинаемо родичѣвъ, котрй дали намъ жите.

— Намъ женщинамъ забравъ мужôвъ.

— Намъ мамамъ нашй дѣти.

— Менѣ — родину — розбивае, нищить, каляе.

— Менѣ — вôтчину — нищить матеріяльно и морально. Упôдляе и деморалізуе народъ.

Президія суду: Справа осуджена. Алькоголю, заповняешь криміналы, больницѣ, забудованя для божевôльныхъ, шибеницѣ.

О, ворожій нищителю чоловѣческои гôдности, вôтчины и людскости. Алькоголю, ты е страченый и зôстанешь засудженый безъ лагодячихъ обставинъ.

Ото засудъ справедливо выданый. Але хто его выконае? — Безъ сумнѣву кождый, хто узнае авторитетъ сумлѣня.

За „Буковиною".

Исторія москальофільства въ Америцѣ.

(Дальше.)

Мы сказали, що провôдна гадка москальофілôвъ есть та сама, яку высказавъ шляхтичь ходачковый Рура. Та не тôлько провôдна гадка, ихъ дѣла такй самй, якъ ходачковои шляхты. Навѣть особы такй самй. Возьмѣмъ Гладика. Чижь не подôбный вôнъ до писаря Воронѣньского? То вичь, що Гладикъ набравъ американьского „styl-y", а Воронѣньскій економско-фôльваркового; они до себе однаково подôбнй. Ихъ бесѣда дуже до себе подôбна. На пр. Воронѣньскій таке говорить до ходачковои шляхты (Ш. х. стор. 28):

„Перепрашаю, панове шляхта! єсли вже ходить о збережене чести, крови, стану и всѣхъ прикметъ шляхоцкихъ, то признаете самй, що нѣхто близшій за тее посвятитись, якъ (показуе на свою грудь) я — я, що маю за собою и рацію и т. д."

Возьмѣмъ знову такого ученого якъ Борухъ. Чижь вôнъ не подôбный до „реентого" Частки, котрый такъ говорить (стор. 18):

„Начати мнѣ началомъ обычнымъ. Предстоящій здѣсь обытель веси сія, нарицаемый К. К. Р., ктиторъ и благодѣтель креста святаго, егоже єсть поставилъ минувшого года близь выгона, имѣетъ честь...... приступити въ благородни праги ваша въ цѣли достиженія, аще благоволитъ преподобіе ваше и преподобіе преподобной госпожи вашой" и т. д. Чижь то не Борухъ?

Або знову Валентій — парубокъ не конче мудрый — чижь то не Кода?

Або знову Онуфрій Рура, гербу Тромба, чижь то не Тылявскій, а и другй „справоздаѣ", що зъ мыши потрафлять зробити вола?

Якъ дѣевй особы суть подôбнй, такъ и дѣя подôбна. Цѣле жите американьскихъ москальофілôвъ крутить ся коло протоколôвъ, мітинґôвъ, сальонôвъ, выборôвъ (чи якъ кажуть зъ высока москвофілы: ілекшинъ), а цѣла ихъ „робота" полягае на інтриґахъ, доносахъ, а такожь и клеветахъ.

Се все находимо такожь и въ штуцѣ Гр. Григорієвича „Шляхта ходачкова", и тому мы не ... не навести бодай того мѣсця (акт... зъ сеи комедіи, де списуе ... шляхтичь Рура въ тôй цѣли, що ... гій разъ на вôйта Антона Розумовского. Такихъ „протоколôвъ" повно въ „Правдѣ" ... еще досыть буде. Наводимо се мѣсце:

„СЦЕНА ШЕСТА (стор. 43).

Попередній, Валентій.

Валентій (важко стогне за сценою): Ой! ой! ой!

Всѣ (зрываютъ ся — спѣшачи въ головний): Що се? що то?

Кася, Галя и Розалія (выбѣгаючи зъ правыхъ): Що ся стало?

Валентій (входить головными, опустивши руки, стае середъ сцены. Валентій — хлопець придуркуватый): Ой! ой! ой!

Кася (припадаючи до него): Що тобѣ Валюсю, сыну мôй?

Валентій (паде на крѣсло). Ой обпали, оббили, обдерли!

Трѣска, Рура, Келбасевичь, Мудрыцкій, Куцѣньскій, Кася и Галя (обступивши Валентого коломъ): Хто такій, хто?

Валентій: Вôйтовй парубки.

Трѣска и Рура: Вôйтовй парубки?

Валентій: А — я! Я ишовъ на оболоню зъ косою, а панѣ-матка менѣ казали ити до префекта. Я прийшовъ до префекта а зъ вôдтамъ мене нагнали. Я взявъ косу на плечѣ, тай пôйшовъ на оболоню. Прийшовъ на оболоню, тай сѣвъ. Сиджу — сиджу, сиджу — сиджу, а вкôнци ставъ, тай кошу. (Показуе и плаксиво говорить): Шахъ разъ, шахъ два, шахъ три, — що лише хотѣвъ зробити шахъ чотыри, а ту выскакують збуѣ, вôдбирають косу, мене въ плечѣ бухъ, — я упавъ, гадаю собѣ: конець тобѣ Валюсю! Лежу — лежу, лежу — лежу, встаю — нема нѣкого. Я тогдѣ въ крикъ, тай до дому — ой, ой, ой!

Кася: Чи чувъ хто таке?

Трѣска: И се дѣесь въ часахъ конституціи, середъ вôльнои шляхты?

Рура (намѣстно — приступаючи и кладучи ... на голову Валентого): Панове браця, ... а палець Божій, — саме небо намъ его зсылае! ... въ Бога вѣруе, панове браця, най бѣжить въ село и кличе сюды, кого подыбле: шляхту — не шляхту, хлопôвъ — не хлопôвъ! Най кождый бачить власными очима сю пôдкошену цвѣтку, сю жертву неповинну того збуя, а побачите, якъ я ему загрѣю; хиба самъ люциперъ зъ пекла на него теперь голосъ вôддасть! Пропавъ вôнъ теперь и передъ хлопами, навчу я его процедуры!

Куцѣньскій: Добре, дуже добре!

Келбасевичь (живо): Ходѣмъ, браця, ходѣмъ!

Мудрыцкій, Келбасевичь и Куцѣньскій (спѣшачи въ головний): Ходѣмъ, ходѣмъ! (выходять въ головний).

Рура (за ними): А живо, браця, поки сей жие ще!

(Дальше буде).

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“
часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, зôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
[illegible] Lackawanna Str.,
[illegible]

Хто хоче, щобы те, що напише, було друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Олифанту найдальше въ Суботу вечеръ

Увагы.

М[illegible]ого року галицкій митрополить дуже добре“ обзнакомленый зъ американьскими вôдносинами поучовавъ публично насъ „темныхъ“, що Русины угорскй въ Америцѣ не нараженй на вплывы мадяризаційнй, але противно чують ся тутъ бути Славянами. Яке те Славянство, котре пропаґують мѣжь Угорскими Русинами тутешнй словеньскй ґазеты видно зъ сихъ похвальныхъ имнôвъ, якй тіжь, спѣвають въ честь батюшки царя и протоерея Товта. Сего послѣдного тй „славяньскй“ ґазеты пôдносять пôдъ небеса, бо вôнъ дôставъ вôдъ царя митру. Чи ширене такого „славянства“ може когонебудь тѣшити?

Кождый Русинъ, що не [illegible] руку деямъ По[illegible] „москалемъ“ въ [illegible] очахъ и то не лишь въ Европѣ, але и въ Америцѣ. Недавно сему читали мы въ Tygodniku Katolickim, допись зъ Канады въ котрôй написано, що „Свобода“ и „Оса“ се „moskiewskie pismidła wydawane za ruble rosyjskie“, що мы выхваляемо матушку-Росію и агітуемо за цареславіемъ. Розумѣе ся, що кождый хто читае „Свободу“ та „Осу“ знае, що се брехня. Знае о тôмъ дуже добре и дописуватель Tyg. Kat., Але написавъ брехню, бо ему такъ треба, бо гнѣваесь за те, що „Свобода“ накликуе канадійскихъ Русинôвъ, щобы трималися купы а не були польскими або французкими хрунями.

Допись тую писавъ правдоподôбно якійсь польскій пôпъ зъ Fish Creek, Sask., що полюе на рускй душѣ а особливо на рускй доляры. Не зашкодить, щобы канадійскй Русины затямили собѣ, що вôнъ про нихъ пише. Пише вôнъ про Русинôвъ такъ: „Lud rusiński nie jest przezorny, mało ogładzony“ и т. п. Або такъ: „Daj Boze, żeby ten lud rusiński zmądrzał — nabrał trochę oswiaty przez czytanie gazet dobrych katolickich“..., розумѣе ся польскихъ. Бачите Русины канадійскй? Вы и неогладженй и не маете освѣты, темнй, а все тому, бо не хочете лѣзти въ польско-французку кошару. Не забудьте при способности пригадати честному дописувателеви его мудру допись.

Редахторы вôдъ Нюйорскои „ґазеты“ дуже кидають ся на епископа Серафима, звуть его ошуканцемъ и т. п. А знаете чому? Ото длятого, що Серафимъ не высвятивъ на попа ихъ тата. Такъ бодай говорять лихй языки. А може имъ жаль, що Серафимъ ихъ не поробивъ попами? Хто се знае!

Правдою есть, що люде, котрй роблять найбôльше баламуты въ Америцѣ, пригають до царославія, мосвофульства и т. п. походять по найбôльшôй части зъ тыхъ сѣлъ, котрыхъ Лемки называють „мазярами“, „кеселичарами“, „дротарами“. Правдою однакъ есть и те, що деякй люде походячй зъ тыхъ сѣлъ выродились, суть дуже добрыми парафіянами и Русинами, якъ примѣромъ п. Трембачь въ Йонкерсъ и многй другй. Навѣть дѣти одного вôтця и матери не суть всѣ однакй а тымъ бôльше не могуть бути люде походячй зъ того самого села всѣ добрыми або злыми. Тому тымъ бôльша честь належить ся тымъ, що зôстали добрыми, помимо того, що ихъ краяны люде недобрй — а ганьба тымъ, що привыкнувши до легкого хлѣба и туманеня другихъ, хотѣли-бы и тутъ въ Америцѣ за панôвъ уходити та жити коштомъ своихъ братôвъ.

25-лѣтный ювилей священьства о. А. Товта.

Недавно російско-православный о. прот. А. Товтъ зъ Wilkes-Barre, Pa. обходивъ зъ великою парадою 25-лѣтный ювилей свого священьства. Въ англійскôй газетѣ The North American о. Товтъ мабуть самъ помѣстивъ свою фотоґрафію, пôдъ котрою стояло досить хибныхъ вѣдомостей про его особу.

Зъ того всего цѣкаве головно те, що о. прот. А. Товтъ за свою выслугу російскому урядови и православнôй місіи удостоивъ ся ордеру св. Володимира а на его голову епископъ Тихонъ мавъ вложити епископску корону. Знаючи о. А. Товта и его въ высокôмъ степени розвинену амбіцію, мы вôдчуваемо его невысказану радость по поводу того вôдзначеня. Та цѣкавый читатель поспитае насъ за якй заслуги сплынули на о. Товта тй всѣ почести? Щобъ на те вôдповѣсти треба перше знати чимъ бувъ передше о. Товтъ. А уродивъ ся вôнъ Русиномъ на Угорщинѣ, де яко священикъ за 12 лѣтъ дувъ въ дуду мадярскихъ панôвъ, значить ся, цѣлковито не почувавъ ся Русиномъ а тымъ самымъ не уважавъ за потрѣбне працювати для свого народу. Вôнъ волѣвъ держати зъ мадярами, мѣжь котрыми суть паны, богачѣ а не зъ бѣдными Русинами. Въ Америцѣ о. Товтъ опинивъ ся якъ душпастырь помѣжь бѣдными рускими выселенцями а не маючи терпеливости, любови до свого народу а тымъ самымъ охоты до культурного его пôдвигненя, выкориставъ свою суперечку зъ латиньскимъ епископомъ въ той спосôбъ, що перейшовъ на цареславіе и ставъ тягнути до тои оборы рускихъ людей.

Звѣстно, що хто не почувавъ себе Русиномъ въ рôднôмъ краю а выслугувавъ ся мадярамъ, тому дуже легко перейти въ російску, польску, чи яку другу чужу кошару. О. Товтъ змѣнивъ лише пана, котрый все и всюди усмѣхненый и чемный для тыхъ, що слѣпо его слухають и ему вѣрно служать. О. Товтъ розпочавъ помѣжь галицкими и угорскими Русинами аґітувати за цареславіемъ не перебираючи неразъ въ средствахъ и подекуды удало ся ему збаламутити людей, котрй самй не мали религійнои анѣ народнои свѣдомости. О. Товтови було байдуже кого вôнъ вербуе до російско-царославнои кошары, ему розходило ся о те, щобъ тамъ въ Петербурзѣ знали, якъ о. Товтъ подвизае ся, кôлько людей вôнъ притягнувъ до любови царя-батюшки, царославного синоду та нагайки, того загального просвѣтного средства урядничои Россіи. На о. Товта посыпались проклоны зô стороны людей за заколотъ, сварки и бійки, якй выкликала цареславна аґітація, о. Товтъ перейшовъ процесъ за церковь, свѣдомѣйшй Русины плювали на него якъ на зрадника Русинôвъ а вôнъ, о. Товтъ, оголомшеный силою Росіи, знадженый еи обѣцянками и ласками, ставъ глухимъ и слѣпымъ на все, лишь зъ вытревалостію, гôдною лучшои справы, ишовъ по болотѣ за нагайкою, котра въ его очахъ стала провôдною звѣздою. Коли російскій урядъ вшанувавъ о. Товта выжь згадаными почестями, мы цѣлкомъ сему не чудуемо ся. Аджежь паны при бôльшихъ оказіяхъ все обдаровують своихъ рабôвъ чимъ небудь, щобъ и на дальше имъ корили ся и до тои покоры заохочували другихъ. А теперь на конець поставмо собѣ кôлька питань и вôдповѣдей що до особы о. Товта.

1) Чи о. Товтъ заслуживъ ся для руского народу тымъ, що пôднѣсъ его религійность?

Нѣ. Вôнъ сего не зробивъ, божь народъ рускій и такъ христіяньскій а не поганьскій и навертаня жадного не потребуе. Руска церковь мала и мае тôлько недобру управу а надъ полѣпшенемъ еи о. Товтъ не працювавъ. Вôнъ тôлько перетягавъ людей зъ пôдъ ярма латиньского въ ярмо московске.

2) Чи о. Товтъ пôднѣсъ мѣжь рускимъ народомъ національну свѣдомость?

Нѣ. Хто самъ не почувае себе Русиномъ якжежь може вщеплювати въ людей руского патріотичного духа? О. Товтъ плювавъ и плюе на руску мову, вôнъ тягне людей до російщины, бо такъ треба панамъ для ихъ політики. Якъ бы о. Товтъ знаходивъ ся въ службѣ Мадярôвъ або Полякôвъ то выслугувавъ бы ся для нихъ.

3) А може о. Товтъ заслуживъ ся чимъ небудь для російского народу якъ вже не для руского?

И се нѣ. О. Товтъ прецѣнь панъ и держить зъ панами а всякій поступъ робучихъ людей у него просто богохульство. У него найбôльшй и наймудрѣйшй люде суть на царскôмъ дворѣ и въ синодѣ а по-за ними нема Росіи.

4. Чи о. Товтъ мавъ и мае яку вѣру въ самостôйный розвôй и значѣне свого народу? Нѣколи. Вôнъ рускій народъ уважае за худобу, нездôбну до нѣчого. Пôсля о. Товта всѣ Русины мають поклонити ся самодержавному цареви и его урядникамъ духовнымъ и свѣтскимъ. Русины мають мовчати и слухати. Не треба забувати, що того всего учить о. Товтъ въ вôльнôй Америцѣ.

Чи-жь пôсля того всего о. Товтъ положивъ якй заслуги для якого небудь народу тай чи тй почести, якй сплынули на него, мають яке ширше значѣне? Рѣчь ясна, що нѣ. Рускій народъ якъ и взагалѣ каждый народъ може мати для паньского прислужника лишь слова погорды. Хресты и митры о. Товта суть его заплатою за зраду руского народу, тожь ними тѣшити ся и величати може лишь самъ Товтъ. Нехай вôнъ буде певный, що и тй, котрй его надѣлили тыми почестями, не цѣнять его высоко. Они любять зраду, бо имъ еи треба, але зрадникôвъ ненавидять и ними въ душѣ погорджують.

С. Мрь.

Де-що про царославного батюшку зъ Bridgeport, Conn. и царославныхъ взагалѣ.

„Въ домахъ нашихъ „краянъ“ въ общôмъ нечисто, неопрятно, грязно. То фактъ“.

То суть слова царославного попа противъ своихъ прихожанъ въ Бриджпортѣ, котрымъ вôнъ не приписуе „бѣдноты“ а лишь „некультурнôсть“. Треба знати, що сей батюшка перший разъ ходивъ зъ „свяченою водою“ въ своимъ житю, бо перше бувъ псаломщикомъ. Пôзнѣйше, коли дôйшовъ до „культурности“, бо оженивъ ся и зôставъ посвяченый та назначеный въ Бриджпортъ, то не впускавъ людей до дому, щобъ не научились культурности, а лишь на порозѣ въ потребѣ розмовляе, помимо того, що парохія выдае неразъ до $70.00 въ мѣсяць на потребы культурника, Духовне правлене платить около $1500.00 рôчно а доходы и пактанка то додатокъ до „культурности“. Але то нѣчого. Разъ Бриджпортцѣ некультурный народъ, „нечистй“, „неопрятнй“, „грязнй“, то фактъ!..

Щобъ люди посторонйй не думали, що ту справдѣ такъ есть, то досить сказати, що тутъ суть люде переважно зъ шарискои столицѣ и хто бувъ въ краю въ ихъ селахъ, то мусить признати, що закиды зробленй имъ „культурникомъ“ суть несправедливй. Впрочѣмъ о тôмъ дуже добре знають нашй люде такъ зъ Угорщины якъ и Галичины.

Зôдки взялась тая некультурность Шаришанъ тутъ въ Бриджпортѣ, хоть може не въ такихъ розмѣрахъ якъ се представивъ царославный батюшка постараюсь пояснити коротко.

Богоявленіе сего року було въ понедѣлокъ а тутъ шафель зъ водою бувъ приготованый еще въ недѣлю рано и черезъ цѣлу службу стоявъ по серединѣ церкви а по службѣ вôдбулось свячене воды, почѣмъ пôпъ пробурмотѣвъ пару слôвъ до народу, що по службѣ зайде по домахъ зъ свяченою водою.

Але якъ всегда, такъ и въ той часъ, его бурмотане, якъ бы зô злостію мало хто зрозумѣвъ и нѣхто не сподѣвавъ ся, що справдѣ пôпъ зайде зъ св. водою **передъ Богоявленіемъ**, бо въ краю и взагалѣ на свѣтѣ того нѣколи не було и нема. И чижь дивно, що люде не приготовились якъ належить?

Дальше, каже батюшка, що та некультурнôсть царить тамъ, „где панують дикôсть, темнота, непросвѣченôсть, малокультурнôсть“.

То вы, батюшка, маете чоло приписувати американьскимъ Русинамъ такй „бридацтва“?

А прошу Васъ, чи не-були бы вы такъ ласкавй объяснити намъ, чому то, коли прийде якій батюшка зъ Росіи; то идуть зъ нимъ сейчасъ до барбера, пôдтинають волосе и бороду, идуть до купальнѣ, купують ему чистѣйше шмате и т. д.? Певно для того, що такого культурника страхъ вамъ пустити межи американьскій народъ! И се чиста правда, що вашй батюшки ходять цѣлый мѣсяць въ однôмъ ковнѣрику зъ непозапинаными порт...

Дальше каже, батюшка, що декотрй „краяне“ и чисто живуть, „но до того, щобъ та чистота стала необходимою для нихъ, они еще не розвились“.

Пôйшовъ батюшка на раки а наймавъ жабъ. На ту саму безгранпну его можна бы писати пôвъ року, але шкода часу и паперу.

Ще дальше шкварить той твердый подвыжникъ такъ: „Все то и суть печальни отраженія указаного житья и всѣ они свидѣтельствують объ одномъ, — що душевной бодрости, живой энергіи, твердой вѣры въ себе и надѣи на свои силы нема чого и шукати межи сими людьми (краянами)“.

На се фарисейство сейчасъ и вôдповѣдь. Народъ, котрый перейшовъ пôдъ вашу керму, шукавъ правдивыхъ цѣлей житя и обвиняв не разъ унiятскихъ священикôвъ за неслужене службъ такъ, якъ то дѣе ся въ Галичинѣ, що служба кождый день, чи тамъ въ церкви есть хто чи нѣ, думавъ, що у васъ такъ страшно захвалюючихъ вашу правдиву вѣру все то знайде, але розчаровавъ ся. Вы не тôлько не служите тыхъ богослужень, що уніяты, бо ихъ не знаете, але и служите вы якъ? Такъ якъ бы пса черезъ воду перегнавъ. Бувъ святый постъ! Чи служили вы коли минувшого посту службу Преждеосвященныхъ Дарôвъ? Чи служили вы канонъ св. Андрея Критского? Була у васъ яка служба кромѣ недѣльнои? А часы де? Где ваша культурнôсть и жива вѣра въ себе та душевна бодрôсть?!! Га?!

Вы кажете, що зъ вашои школы дѣти знають лучше читати, якъ галицкй дяки. А я вамъ скажу, що галицкй мужики лѣпше знають читати, якъ декотрй вашй товаришѣ по званю, вашй батюшки. А може бути, що мы не знаемо въ чѣмъ культурнôсть состоить, то перепрашаю... Вкôнци запамятайте собѣ тую правду, що вамъ публично на парафіяльнôмъ митинґу сказавъ оденъ членъ парафіи: „еслибы Росія знала якихъ она ту мае місіонерôвъ, тобы вамъ давно накопала...“

„Краянъ.“

Пôдъ зрѣлу розвагу грошевитымъ Русинамъ.

Неоденъ зъ Русинôвъ-Лемкôвъ, доробившись въ Сполуч. Державахъ сякого такого маетку, вертае назадъ на Лемкôвшину, де купуе за великй грошѣ лихій ґрунтъ и стае ґаздою. Въ найновѣйшихъ числахъ старокраевои ґазеты „Діло“ помѣщена була допись Лемка, въ котрôй вôнъ радить, щобъ американьскй Русины, котрй мають охоту стати ґаздами въ Галичинѣ, не купували землѣ на Лемкахъ а набували еѣ въ всхôднôй Галичинѣ. Згаданый дописуватель „Діла“ подае такй причины, якй его спонукали до поданя тои рады: На Лемкôвщинѣ е земля гориста и камѣниста а затѣмъ менше плодородна якъ на долахъ всхôдной Галичины. Дальше, зъ Лемкôвщины найбôльше еміґрують до Америки на заробки а богато зъ тыхъ еміґрантôвъ бажали бы въ своимъ рôднôмъ або сусѣднôмъ селѣ купити ґрунтъ а що купуючихъ е неразъ бôльше якъ землѣ, котру и сусѣднй мазуры радо купують, тожь цѣна землѣ йде въ гору. Тамъ треба заплатити солоно за моргъ поля, котрый не оплатить вложеного въ него гроша. Пощожь нашимъ Лемкамъ пхати ся доконче на Лемкôвщину и тамъ дусити ся на лихихъ, вôвсяныхъ ґрунтахъ, коли у всхôднôй Галичинѣ, также помѣжь своими рускими людьми, можна набувати красну пшеничну землю майже за ту саму цѣну що на Лемкôвщинѣ. Тамъ, въ всхôднôй Галичинѣ, розпарцельовують двôрскй ланы и вôдпродують кусніми мазурамъ, котрыхъ польскй верховоды спроваджують зъ захôднои Галичины, абы на всходѣ сполячити Русинôвъ. Замѣсть тыхъ мазурôвъ можуть тамъ поселювати ся рускй еміґранты зô Сполуч. Державъ а певно того не пожалують, бо будуть мати свою плодородну землю, замешкають помѣжь своими рускими людьми, де е руска церковь и школа а до того ще скрѣплять рускій елементъ и недадуть рускои землѣ зайдамъ — мазурамъ. Справдѣ, що тй, котрй бажали бы вернути назадъ до Галичины [illegible] ми, пови[illegible] ся надъ т[illegible] ше бы бу[illegible] пити ґрунт[illegible] личинѣ. Т[illegible] виннй за[illegible] „Р. Еміґр.[illegible] луч. Держ[illegible] зносины з[illegible] Галичинѣ [illegible] помѣжь рускими еміґрантами въ купнѣ землѣ.

С. Мрь.

Украинцѣ въ Нортъ Дакотѣ.

Перша руска штундитска церковь на свѣтѣ.

Предплатникъ „Свободы“ п. А. Н. Сичь зъ Balfour, N. Dak. пише намъ про жите-буте своихъ землякôвъ въ пôвнôчнôй Дакотѣ якъ слѣдуе:

„Въ стейтѣ Нортъ-Дакота живе около 200 фамилій Украинцѣвъ. Всѣ они забрали гомстеды вôдъ правительства по 160 акрôвъ и ґаздують на фармахъ. Оденъ рôкъ зародило имъ добре а черезъ 2 роки уроджай бувъ лихій. Если и того року не буде доброго урожаю, то Украинцѣ геть збѣднѣють и впадуть въ руки Американцѣвъ черезъ довги. Украинцѣ въ North Dakota всѣ майжо зъ Кіевскои ґуберніи. Они по бôльшôй части штундисты и приѣхали сюды длятого, щобъ уникнути переслѣдувань за вѣру, якй мусѣли зносити въ Росіи. Православнй видячи, що штундисты ѣдуть въ въ Америку и самй туда пустились а теперь, коли мають центы при рукахъ то пють и гуляють а о царствѣ небеснôмъ не дуже думають. А штундисты побудовали собѣ першу руску штундистку церковь и хвалять Бога за свободну землю Вашинґтона. Радость, радость у свободнôй земли!

Уважайте члены „Обчества“.

Орґанъ „Обчества“ оголосивъ справоздане за Марець 1903, зъ котрого показуесь, що за Марець „Общество“ мало всего на всего доходу було $946.63. А дежь розхôдъ? Чи розходу не було? Тажь самъ секретарь бере по **45 дол. на мѣсяць**, хотяй конвенція сего не ухвалила, а и орґанови треба заплатити зъ пôвтора сотки. Славный аґентъ „Обчества“ также певно за дармо по плейзахъ не ходить а урядники такъ само може ѣздили де въ справахъ „Обчества“ та порахували собѣ тикетъ и по пять долярôвъ на день! **Чомужь въ справозданю того всего не написано? Чому не написано скôлько було розходу?** А еще недавно хвалилось „Обчество“, що всѣ розходы записуе докладно, навѣть доляра записали, що дякъ взявъ за те, що спѣвавъ службу Божу.

Справы „Союза."

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРІШОНЪ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Місто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера.....И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:
И. Турокъ.....Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ.....Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь.....McKeesport, Pa.
Андрей Добошъ.....Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ.....Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:
Н. Подгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

Славно!

Въ мѣсяцю Апрѣлю 1903 року приступило до Союза около **200 новыхъ членовъ.**

Въ мѣсяцю Апрѣлю 1903 приступили до Союза **два нови братства.**

Въ Franklin Furnace, N. J. дня 5. Мая б. р. въ домѣ п. Романа Ковалика основавъ ся Мѣсцевый Р. Н. Союзъ, въ присутности о. Н. Подгорецкого. Выбрано слѣдуючій урядъ:
Иванъ Криницкій, предс.; Павло Данчевскій, секрет.; Олекса Коваликъ, касіеръ,; Йосифъ Куморекъ, контр. Мѣсячні мітинґи въ недѣлю по першôмъ о год. 3 по полудни.

За першихъ 7 днѣвъ мѣсяця Мая сего року приступило до Союза **60 членовъ.**

Въ Jersey City, N. J. цѣлый молодечій клюбъ т. зв. »Чотырохъ Михаиловъ« приступивъ 3. Мая б. р. до Р. Н. Союза. Выбрано слѣдуючій урядъ:
Андр. Сандовичь, предс.; Никол. Ґебуза, заступникъ; Михаилъ Келичава, секр.; Михаилъ Бережнякъ, заст.; Михаилъ Канѣщакъ, кас.; Василь Корѣнь, заступ.; Макс. Ющакъ, маршалокъ; Тарасъ Хваликъ, заступ.; Лукачь Павелчакъ и П. Спякъ, дозор. хорыхъ. Мѣсячні мітинґи вôдбуваютъ ся въ остатну недѣлю передъ першимъ о год. 4. въ гали, 38 Green Str.

Лишь такъ дальше панове секретарѣ! Працюйте всѣ разомъ щиро а до конця року Союзъ може мати **6000 членовъ!**

Покликъ
до Русиновъ въ Филядельфіи и околици.

Братя Русины! Велика насъ тутъ купка, але мы, безсильні. А чому? Бо вмѣсто триматись свого волочимось по царославныхъ, москвофульскихъ, унґарскихъ та словацкихъ орґанізаціяхъ а про свое не дбаемо. Чи то красно встыдати ся свого а чуже хва[...] хто зле! Покайте ся братя, бо вже крайный часъ, най ся другі люде не смѣють изъ насъ. Руки си подаймо спôльно ся любѣмъ, спôльно спомагаймось въ „Союзъ" приступѣмъ. Послухайте мене Братя, що я кличу днесь до васъ, буде сила, честь та слава великая и у насъ.

М. Довбенко.

Последный мітинґъ Союза въ Филяделфіи вôдбувъ ся въ домѣ п. Бурдзяка, пôдъ числомъ 505 South Front Str. Мітинґъ розпочавъ ся и закôнчивъ ся молитвою. Пôдчасъ мітинґу говоривъ п. М. Довбенко про значѣне Союза, про Б. Хмельницкого и т. и. По скôнченю мітинґу вôдспѣвано „Ще не вмерла Украина" и „Не пора, Москалеви Ляхови служить".

Пригадуемо, що Урядниками Союза въ Филяделфіи суть слѣдуючі: Ив. Янковичь, предс.; С. Бурдзякъ, заступникъ; Ив. Срока, касіеръ; Т. Коханъ, секр.; и М. Довбенко, заступникъ секретаря.

ПОСМЕРТНІ ✝ ВѢСТИ.

Стофанъ Марія, жена Григорія Стофанъ, члена Р. Н. Союза вôдд. 20., упокоила ся Марта 14. 1903 р.

Спякъ Семанъ, членъ Р. Н. Союза вôддѣлъ 4. упокоивъ ся 27. марця б. р.

Сиротякъ Марія, жена Лукача Сиротякъ члена Р. Н. С. вôддѣлъ 4, упокоила ся 3 апрѣля б. р.

Вѣчная имъ память!

Квітъ

на $600.00 словами шѣсть сотъ долярôвъ, котрі я Андрей Головачь отримавъ зъ головнои Касы Руского Народного Союза, яко посмертну запомогу по моимъ братѣ Иванѣ Головачь.

Андрѣй Головачь
СВѢДКИ: Алекс. Валевскій, Теодоръ Дитко, Алекс. Патрошь

Вôдъ мѣсцевого уряду Р. Н. Союза въ St. Louis, Mo. вôддѣлъ 14. дня 6 го Мая 1903 року.

Печатка — Т. Ябчанка предс., Гр. Конча, секрет., Илько Курила, касіеръ.

Квітъ

на триста долярôвъ, котрі я, Стефанъ Евстахевичь отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Євдокіи зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ. За такъ скоро выплачене складаю щиру подяку Урядови Союза.

Елизабетъ, Н. Дж. 10. Мая 1903.
Стефанъ Евстахевичь
СВѢДКИ: Ясько Нецъ, Ясько Курдила.

Вôдъ мѣсцевого Уряду Р. Н. Союза въ Америцѣ. Вôддѣлъ (число) 65.

печать мѣсцевого уряду Р. Н Союза въ Америцѣ, число 65 — Михаилъ Светичь, предсѣдатель, Василій Явилякъ, секретарь.

ВЪ СУБОТУ ДНЯ 30. МАЯ 1903 Р. (DECORATION DAY) буде ВЕЛИКІЙ БАЛЬ на дохôдъ нашои рускои церкви.

ВЪ ODD FELLOWS' ҐАЛИ на розѣ 18-ои и Сара улиць — тамъ, де завсе — буде грати музика вôдъ г. 2. пополудни до 12 въ ночи.

Постаралисьмо о горяче и зимне, солодке и гôрке.

Просимо всѣхъ братôвъ Русинôвъ найчисленнѣйше явити ся. Забава заповѣдае ся дуже красно.

Питсбургъ, Па. 5. Мая 1903.
Иванъ Пастырчикъ, Теодоръ Ґутъ, Алексей Журавъ, Иванъ Хараманъ
за Раду церковну.

Где есть?

Максимиліянъ Вячеславъ Клявзикъ зъ Мостôвъ Великихъ, що выѣхавъ передъ 4 роками до пôвнôчнои Америки. Шукае его Иванъ Заянько.
Curityba, Rua de Serrito № 82. Parana, Brazil.

ОДИНОКА РУСКА НАРОДНА ДРУКАРНЯ въ Ню-Йорку

ВАСИЛІЯ САРИЧА.

ВЫГОТОВЛЯЕ ВСѢ ДРУКАРСКИ ПРАЦѢ чи ... або стимопьотіч...

Пишѣть пôдъ адресою:
V. V. SARYCH,
517 E. 13th St., New York.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
АДВОКАТЪ.
... N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзжае только кождого понедѣлка и четверга вôдъ години 8-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскій и по краѣвыхъ: Люзерне и Лакована.

Кто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, нехай удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правный паперы и пелномочія.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Зайди-жъ ся до Митренка,
Готель, вашу, ...
Повный силенки ...
Є пиварь, є и гази
Не мітичка, не забавы:
... ...
Музыка неодна цвкане, —
А що выпьешь, то ... брате.
... ...

... Русины! чи знаете вы до... ... и доброго кум... ...

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

... ... Въ него знайдете ... ... до старого краю. ... ...

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ роднои бабки на весѣлю.

Гавріилъ Малиякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

... завсѣгды на складѣ ... же, добре пиво въ ... ихъ и малыхъ бочôвкахъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Браты! ... ... купуйте у своего!

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки ... ... вейсбіръ и зельцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЫЙ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГІИ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЕ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str. SHENANDOAH, PA.

THE HOME BREWING CO., Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лише найлѣпшого ячменю и хмелю. Держать все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rybkiewicz, секретарь.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ
Не трать брате грошей й часу
Лишь пытай ся, де бучерь Югаса.

Вонъ всякие мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И по руски, по словеньски,
По англицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ доброй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крѣпко стоить,
Вражды люцкой ся не боить

Тожь Русинамъ треба знати,
Що его тре подпирати;
Красно зважить, въ паперъ запакує,
Бучерня чиста, ажь ся серце радує.

Справедливе чудо у томъ люде є,
Що такъ смачного мяса нѣгде не є;
Другій бучеры дуже жалують,
Що у Югаса всѣ люде купують,

Мы, Руснаки не жалуємо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О томъ кожда дитина навѣть добре знае:

Що хто вôдъ Югаса мяса скоштує,
До смерти не пересмакує,
Смакъ найлѣпшій вôдъ всього,
Зъѣвбысь й вола цѣлого.

Тожь милй братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣтъ
Добре, тано, справедливо,
Чисто, смачно и уцтиво!

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $4,000.00

Заряджують нимъ:
Н. Габура, М. Колодѣй и М Пелякъ.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕННЯ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, піклево викінчену, урегульовану з письменною Іарапцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинці. Всім любителям тої класи годинка даємо і протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої піпки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. піпки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цигарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 піклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнірика 30 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офісу треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане ... ланценковий ніж даром і всі річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 л. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Тание надзвичайно!

... хочу ...
... ...
... ...
Америка ... ...
2911 ... ...

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.

Его офисъ лишь оденъ блокъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?
Дуже часто пытаешь самъ себе!

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ“
ВÔДПОВѢСТЬ ТОБѢ.

Той величины.

Чоловѣкъ звычайно навѣть не выображае собѣ, сколько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

АМЕРИКАНЬСКІЙ
„ПЕДОМЕТЕРЪ“

мѣряе и записує кождый твой крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо есть тымъ, чимъ „Ціклометеръ“ для біціклісты.

Всѣ граючй въ пилку, турісты, подорожнй а властиво всѣ, котрй ходять пѣшки потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА“: его можна носити въ кишени, бо есть такои величины и выглядае подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ“ коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашь може рôвнатись зъ кождымъ, есть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна его лише

оденъ доляръ.

Его можна урегулювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимо. Если не можете его достати въ вашôмъ сторѣ то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, если зашлете намъ одного долара на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,
LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо аґентовъ.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

ДІЯМЕНТОВЫЙ ЕЛЄКТРИЧНЫЙ ХРЕСТЪ,

званый также хрестомъ Вольта, зôставъ вôдкрытый кôлька лѣтъ тому въ Австріи, а задля своихъ великихъ прикметъ розповсюдннвъ ся скоро въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нынѣ уважають его за найсильнѣйше средство противъ ревматизму и другихъ слабостей.

Електричный Діяментовый Хрестъ лѣчить ревматизмъ мускулôвъ и суставôвъ, невралгію, болѣ въ цѣлôмъ тѣлѣ, нервовôсть, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гістерію, паралѣжъ, трасене, ударъ, епілепсію, танець св. Віта, пальпітацію, нервовый бôль головы, и всѣ слабости нервового системy. Его добродѣйный вплывъ видно вже по кôлькохъ годинахъ, хотяй часомъ треба на него ждати кôлька день.

Коштує долара, при чѣмъ ґарантує ся, що принесе стôлько корысти, що найлѣпшій електричный поясъ, що коштує 15 або 25 разы тôлько. Нѣхто въ родинѣ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Електричного Хреста, сего найлѣпшого средства противъ слабостямъ. Пришли долара, а мы пôшлемо тобѣ оплаченый оденъ Електричный Діяментовый Хрестъ або 6 за 5 доларôвъ. Тисячѣ листôвъ вôдъ осôбъ, котрыхъ вылѣчивъ сей Хрестъ, суть достаточнымъ доказомъ его силы. Ось два зъ нихъ: Маламъ болѣ ... лѣтъ; теперь есмь здорова. Діям. Елект. Хрестъ вылѣчивъ мене. Кароліна М. Пітерсенъ, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Панове: Вже 3 мѣсяцѣ ношу Діямент. Електр. Хрестъ. Давнѣйше мавъ я болѣ въ моихъ плечахъ, такъ що не мôгъ грати на скрипцѣ. Теперь чуюсь зовсѣмъ добре. Зъ поважанямъ, W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20. 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Панове: Въ залученю посылаємо Вамъ $5.00 на пять електричныхъ крестôвъ. Ті, котрй мы передше одержали принесли чудесну помôчь. Просимо прислати намъ якнайскорше. — СЕСТРЫ БЕНЕДИКТИНКИ, 2324 Dauphine Str. New Orleans, La.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72.
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ОТВОРѢТЬ ОЧИ
И ЧИТАЙТЕ, А ЩО ЧИТАЄТЕ, ТО СОБѢ ДОБРЕ ЗАУВАЖАЙТЕ.

Кто собѣ тіи стрôчки зауважає, той буде мати зъ того хосенъ

Єсли сте хори, уважайте, якому лѣкарови даете ся лѣчити. Суть лѣкарѣ, котрй выдавають ся за краєвыхъ лѣкарôвъ и выхваляють ся, же лишь они вмѣють Русинôвъ лѣчити. Такй лѣкарѣ звычайно лѣчать краянôвъ и побирають вôдъ нихъ великй грошѣ, але имъ непомагають, бо невмѣють.

Незважайте на похвалы, що вôнъ учивъ ся въ Вѣдни, въ Парижи, Льондонѣ а ще може и въ Трінідадѣ, бо то є лишь хитрôсть, черезъ котру зловити хотять легковѣрныхъ краянôвъ, и ихъ тяжко зароблений долляры.

Єсли потребуєте лѣкарскои помочи, удайте ся до добре звѣстного и вправленого лѣкаря, котрый вже тысячи и тысячи людей уздоровивъ, и котрый доказавъ, що заслугує на довѣріє и добре имя, котрымъ вôнъ тѣшить ся и то є

Професоръ Коллинсъ.

Той славный, ученый, котрый мае незвычайну спосôбнôсть духа и велику вправу въ лѣченю, лѣчить всѣ, якъ внутренй такъ и внѣшнй хоробы съ якъ найбôльшимъ успѣхомь. Особливу увагу звертає такихъ паціентôвъ, котрй були лѣченй тыми выхвалеными лѣкарями, що всьо лѣчать, але ничь невылѣчать.

Професоръ Коллинсъ заложивъ великій уставъ на лѣчене хорыхъ пôдъ именемъ:

Prof. Collins New York Medical Institute.

Той лѣкарскій уставъ выробивъ найлучше имя въ цѣлôй Америцѣ; идѣть где небудь, всюды учуєте спомннати его имя. И всюды знайдете людей, котрыхъ Проф. Коллинсъ зъ многихъ рôжныхъ хоробъ уздоровивъ.

Єсли васъ инши лѣкарѣ неможуть вылѣчити, удайте ся зъ довѣріємъ до Професора Коллинса. Вôдвѣдайте его особисто, єсли можливо, або пишѣть до него по руски. Вôнъ зъ опису вашои слабости пôзнае що вамъ хибує и можете бути певнй, що васъ выкурує. Въ случаю єсли бы була ваша слабôсть невылѣчимою, вôнъ вôдъ васъ анѣ цента непрійме.

Невыкидайте грошей невыставляйте свое здоровле на небезпеченство, але єсли сте хорй, пишѣть безъ намислу до Проф. Коллинса. Єсли вôнъ вамъ не поможе, то непоможе вамъ нѣкто, анѣ навѣть сто иншихъ „знаменитыхъ“ лѣкарôвъ.

Незважайте на фалшивй оголошеня иншихъ лѣкарôвъ. То ничь незначить єсли хвалить ся зъ вôдки прибувъ, и где вôнъ бувъ, и где учивъ ся, але то едино значить, що вôнъ знае.

Єсли немаєте доброго здоровя, вôдповѣдайте на слѣдуючй пытаня и зашлѣть се на адресу Проф. Коллинса:

Кашлете?
Вомѣтуєте?
Худнете?
Маєте вытокъ?
Зле ся чуєте?
Маєте гостець?
Болить васъ бôкъ?
Чи васъ чоло болить?
Маєте розвôлнене жолудка?
Чуєте ся змучеными?
Чи вамъ тече зъ ухъ?
Маєте злый апетитъ?
Чи васъ въ горлѣ палить?
Маєте бѣлй уплавы?
Чуєте тисненє?
Чи сте слабого взроку?
Чи маєте короткій вôддыхъ?
Чи васъ по ѣдженю болить?
Маєте твердый стôлець?
Чи ся вамъ крутить голова?
Трясуть ся вамъ руки?
Чи ся легко зворушуєте?
Чи васъ свербить скôра?
Сильно вамъ бє ся серце?
Чи чуєте на нѣмъ тягарь?
Маєте нечистый языкъ?
Чи васъ спане скрѣпляє?
Чуєте бôль въ костяхъ?
Маєте бôль въ плечахъ?
Чи васъ рѣже при моченю?
Чи маєте корчѣ въ жолудку?
Чи ваше тѣло є мягке?
Чи маєте хоробу матицѣ?
Чи легко ся лякаєте?
Чи часто ся перестуджуєте?
Чи маєте неприємный пôтъ?
Чуєте, що маєте зафлягмлене горло?
Маєте выразливй хоробы?
Чуєте зиму въ неркахъ?
Чуєте порожнôсть въ головѣ?
Чи чуєте, же маєте горячу кровь?
Чи чуєте, же маєте легку голову?
Чи чуєте ся бути цѣлкомъ розпаленымъ?
Бачите камѣнчики въ мочи?
Чи чуєте всегда оспалôсть?
Чи потять ся вамъ ноги?
Чуєте бôль на верху головы?
Чи сте рано змученый?
Палить васъ хребтова кôсть?
Неможете рано ѣсти?
Течуть вамъ слины зъ устъ?
Маєте слабу хребтову кôсть?
Ходите сгорбленый?
Бридить ся вамъ, коли ѣсте?
Чуєте ся слабымъ и роздражненымъ?

Проф. Коллинсъ мае многй тысячѣ листôвъ вôдъ уздоровленыхъ хорыхъ, котрй дякують ему горячими словами за уздоровлене. Тутъ подаємо вытягъ зъ кôлькохъ листôвъ.

Проф. Коллинсъ є найлѣпшимъ лѣкаремъ, якого я пôзнавъ въ житю. Уздоровивъ мене зъ хоробы жолудка.
Андрѣй Паррила.

За бôльшо роковъ терпѣла и на такъ звану жѣночу хоробу. Проф. Коллинсъ уздоровивъ мене, коли другй не могли мене уздоровѣти.
Берта Зукаличъ.

Пробувавъ я лѣчитись у многихъ лѣкарѣвъ, бо я самъ терпѣвъ на грудну слабôсть за много лѣтъ. Але тôлько ... кажу, же Професоръ Коллинсъ заслугує похвалу.
Михаилъ Милеръ.

Великй грошѣ коштували мене выхваленй докторы, але не помогли менѣ. Проф. Коллинсъ уздоровивъ мене.
Антôнъ Фирчакъ.

Хто є хорый, нехай лишь напише Проф. Коллинсови а може бути спокойный. Є се одинокій лѣкарь, котрый єсли що скаже, то се и зробить.
Марія Полякъ

Уставъ є вôтвореный кождого дня вôдъ 10 рано до 1 год., а по полудни вôдъ 2 до 5. Въ недѣлю тôлько вôдъ 10 рано до 1 по полудни.

Пишѣть въ якôй нибуть мовѣ пôдъ адресою:

Prof. Collins, NEW YORK MEDICAL INSTITUTE ...

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТ...
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY C...

Кождый Русинъ ... потребу въ Ню-Йорку ... повиненъ вступити ... тутъ достане найлѣпшй ... напитки ... лучше ку... ...